

ХРОНОЛОГИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ПРИВАТИЗАЦИЯ

1992 г.

23 април - приет е Законът за пробразуване и приватизация на държавни и общински предприятия

1 октомври - създадена е Агенцията за приватизация

1993 г.

12 май - сключена е първата приватизационна сделка на Агенцията за приватизация, която е и първа сделка с участието на чуждестранен инвеститор. Заводът за царевични продукти - Разград е купен от белгийският концерн "Амилум".

Развитието на приватизационния процес до края на годината се измерва с:

държавни предприятия

- решения за откриване на процедура - 328
- сключени сделки - 63 /в т. ч. от Агенцията - 12/
- разходи за обслужване на прив. процес - 16 730 473 лв.
- приходи от приватизацията - 384 789 490 лв.

1994 г.

9 юни - Парламентът приема поправки в ЗППДОбП.

Състоянието на приватизационния процес реално отразява съотношението между търсенето и предлагането на държавни и общински предприятия.

Данните към 31 декември сочат ускоряване на процеса:

държавни предприятия

- решения за откриване на процедура - 953 /или два пъти повече от 1993 г./
- сключени сделки - 229 /в т.ч. 46 от Агенцията/ или близо три пъти повече от 1993 г.
- разходи за обслужването на приватизационния процес - 52 290 000 лв. /три пъти повече от 1993 г./
- приходи от приватизацията - 4 229 352 000 лв., /близо 11 пъти повече от 1993 г./
- от тях в облигации - 1 461 173 000 лв.

Данните за работата на Агенцията за приватизация през 1994 г. показват:

- Сключените през 1994 г. сделки от Агенцията за приватизация са 35. Само през четвъртото тримесечие са финализирани 17 приватизационни сделки.

- За цялата година Агенцията е продала държавни предприятия за сумата от 9 287 670 000 лв., а 4 957 210 000 лв. са от сделки, сключени през четвъртото тримесечие.

- Общата сума на постъпилите приходи за годината е 3 184 175 000 лв., в т. ч. 1 029 490 000 чрез облигации. Постъпленията само за четвъртото тримесечие са 1 920 278 000 лв. в т. ч. чрез облигации 508 093 000 лв.

- От цената на сключените сделки през 1994 г. се погасяват задължения в размер на 2 949 820 000 лв. С това общата сума на погасените задължения от АП за 93 и 94 г. достигна 3 371 430 000 лв.

- Съгласно договорите за продажба през 1994 г. на АП, купувачите са поели за изплащане задължения в размер на 1 867 600 000 лв., от тях за последното тримесечие - 1 050 570 000 лв. С това общата сума на поетите за изплащане задължения към 31 декември 94 г. достигна 2 006 440 000 лв.

- Договорените инвестиции за 1994 г. са в размер на 8 126 939 000 лв., от тях за четвъртото тримесечие - 3 136 390 000 лв. Общият размер на договорените инвестиции по всички сделки на АП досега възлиза на 9 565 800 000 лв.

- Договорени са и 11 697 бр. работни места за периода 1994 - 1999 г. С тях общият брой договорени от АП работни места до 1999 г. нараства на 12 246 бр.

Финансовият ефект от приватизацията като съвкупност от приходи от сключените сделки, погасени задължения, в т. ч. и към държавния бюджет и направени разходи може да се оцени като много положителен. Особено ефективна е дейността на Агенцията, където разходите за реализация на сключените сделки представляват 0,2 % от общите приходи.

Краткият анализ на изброените параметри в дейността на АП очертава нарастващата значимост на приватизацията като елемент на структурната реформа в България в посока на:

- *смяна на собствеността*

229 държавни предприятия и обособени части вече са в ръцете на новите си собственици.

- фискален ефект

Финансовото състояние на предлаганите за продажба предприятия е утежнено от техните дългове. Изплащането на тези задължения облекчава дейността както на банките кредиторки, така и дейността на други производства, блокирани от недостиг на средства. Сумите, които влизат в държавния бюджет, според ЗППДОП, не само намаляват бюджетния дефицит, но и подпомагат фонд "Социално осигуряване". Пример: Само сделката със "СОМАТ" реализира приход в бюджета на стойност 15, 877 мил. долара. Размерът на договорените бъдещи инвестиции е гаранция за модернизация на производствата, реализация на екологични проекти и не на последно място прилагане на нови технологии.

- социален ефект

Високият процент на безработица /явна и скрита/ в българското общество засилва риска от възникване на социално напрежение от една страна и бойкотиране процеса на реформата от друга. Запазването и евентуалното увеличение на броя на заетите в продаваните предприятия се фиксира в договорите за продажба. Целта на тази мярка е двояка: осигурена заетост и доверие към промените във формата на собственост. Възможностите за повишаване на квалификацията на работниците, нови условия за труд, нова мотивация в качеството им на собственици са допълнителен стимул за тях и водят до нови качества на работната сила в страната.

- управление на предприятията

За пълноценното интегриране на България в Европейския и световен икономически процес са необходими подготвени управленски кадри. Управлението на вече приватизираните предприятия е своеобразен тест и пример за функциониране в нова икономическа среда. Очакванията за ускоряване на процеса на приватизация на всички нива и неговата необратимост до този момент се потвърждават. Усилията на АП и всички институции са насочени към прилагане на разнообразни техники и стимулиране на българските и чуждестранни участници в процеса.

- чуждестранни инвестиции

Според данни на Комисията за чуждестранни инвестиции към 30 септември в България са вложени 540 млн. долара. За изминалите 1993 и 94 години Агенцията за приватизация е сключила 10 договора за продажба на държавни предприятия с чуждестранни инвеститори. Тяхната обща стойност, включваща цена на предприятието, погасяване на задължения и договорени инвестиции е около 300 млн. долара.

Изпълнението на приватизационната програма от Агенцията за приватизация към 31.12. 1994 година е като следва:

1. Сключените 35 приватизационни сделки представляват 50 % от предвидените в програмата 70.
2. Реализираните продажби на Агенцията през 1994 година в размер на 9 287 670 хил. лв. осигуряват преизпълнение на финансовата част на програмата за приватизация за 1994 година с 39 %. Сключените от Агенцията за приватизация сделки осигуряват преизпълнение на финансовата част на цялата програма за приватизация за 1994 година.
3. Получените постъпления по сделки на Агенцията за 1994 година към 31.12.1994 година възлизат на 3 184 175 хил. лева, а сумата на погасените от цената на сделките задължения на 2 949 820 хил. лева. През 1995 година се очакват постъпления в размер на 3 153 670 хил. лева, което представлява 49 % от сумата на реализираните продажби.
4. Извършените от Агенцията за приватизация разходи в размер на 18 718 хил. лв. представляват 21,5 % от предвидените в програмата разходи по приватизацията на обектите.
5. Извършените разходи представляват 0,2 % от сумата на реализираните продажби, което е минимално в сравнение с предвиденото в програмата съотношение от 2 %.